

Colleges van Burgemeester en Wethouders
van de gemeenten:
Dirksland, Goedereede,
Middelharnis en Oostflakkee

Secretariaat:

W.J.van der Kamp
Wmo-Adviesraad GO
Postbus 338
3240 AH Middelharnis
Tel. 0187-483953
Email: wmo-go@xs4all.nl
Website: www.wmo-go.nl
Bank rek.nr.: 130438049
t.n.v. Gemeente Dirksland
inzake Wmo-adviesraad

Middelharnis, 13 maart 2012
Ons kenmerk: 120313.04wd/wk

Betreft: Advies bij 1^e notitie Decentralisatie Extramurale Begeleiding.

Geacht college,

Met belangstelling hebben wij de startnotitie 'Invoering decentralisatie extramurale begeleiding' gelezen. Op uw verzoek reageren wij op deze notitie die een goede weergave is van de voornemens van de rijksoverheid. De Wmo adviesraad GO is erg blij dat u in dit stadium de raad betreft bij deze belangrijke invoeringsmaatregel. De bereidheid om de gemeenten bij te staan in dit proces is groot. In het huidige stadium van het proces willen wij u adviseren vanuit de vier volgende vragen het proces te benaderen:

- a) wat is de visie van de gemeenten van waaruit men wil werken?
- b) om welke doelgroep(en) gaat het en hoe wordt voorkomen dat niemand buiten de boot valt of de juiste ondersteuning mist?
- c) zijn de financiële aspecten leidend of is de inhoudelijke visie leidend?
- d) hoe wordt de overheveling daadwerkelijk vormgegeven en ingevuld?

Ad A) visie

Het maakt een groot verschil of gemeenten dit proces aangaan vanuit de plicht, omdat e.e.a. wordt overgeheveld door de rijksoverheid, of omdat men werkt vanuit de visie dat de gemeente dichter bij de burger staat en het daadwerkelijk beter kan.

Gemeenten moeten bij de vorming van de visie stil staan of zij zichzelf, de zorgaanbieders of de gebruikers van deze zorg centraal wil stellen. De Wmo adviesraad adviseert om daadwerkelijk de noodzakelijke verandering van denken en handelen te maken en uit te gaan van een 'kanteling'. Dit moet dan ook een kanteling in *zien*, in *denken* en in *doen* zijn.

Inmiddels is bekend dat gemeenten, zoals bv Bussum, die daadwerkelijk de complete verandering op alle niveaus doorvoeren, de hulpvrager daadwerkelijk centraal stellen. Aan zijn hulpvraag wordt beter voldaan en het is financieel goedkoper. De hulpvrager behoudt meer en beter de (eigen) regie en kent en neemt daardoor beter zijn verantwoordelijkheden.

In de planning zoals deze in de notitie is opgenomen zit er tussen visie vorming en invulling de periode van maart tot oktober. De Wmo adviesraad adviseert om voor de visie meer tijd in te ruimen zodat de visie breed gedragen is en de uitvoering steunt op deze gedragen visie. Bij deze visievorming is het van belang dat de beschreven samenhang tussen de verschillende taken die worden overgeheveld zichtbaar blijft. Dit kan als de complete verandering van denken en doen daadwerkelijk wordt doorgemaakt.

Om deze verandering te realiseren is het nodig dat een 'compleet gekantelde' verordening wordt opgesteld en ingevoerd. Het beleid en de manier van werken van de beleidsafdeling moet daadwerkelijk kantelen en de medewerkers aan het zorgloket moeten de ruimte krijgen om hun kennis en vaardigheden van de gekantelde werkwijze in de praktijk te brengen.

Een voorbeeld van het feit dat ook een kanteling bij de beleidsafdeling op gang moet worden gebracht is de startnotitie. Hierin worden de risico's uitgebreid besproken en de financiële gevolgen allemaal benoemd maar wordt nog geen letter gewijd aan de kansen en mogelijkheden die het biedt voor een betere kwaliteit van leven van kwetsbare burgers en het bevorderen van participeren in de samenleving.

De Wmo adviesraad adviseert de gemeenten enerzijds niet het wiel opnieuw te willen uitvinden voor vormen van zorg en ondersteuning maar anderzijds niet zonder meer gebruik te maken van bestaande vormen zonder dat getoetst is of deze past in de visie en doelstelling van de gemeenten. Het is hierbij van groot belang om zich te realiseren dat begeleiding van de mensen die hiervoor in aanmerking komen vakmanschap vereist, die niet zomaar door iedere welzijnsorganisatie kwalitatief hoogwaardig kan worden ingevuld.

Ad B) doelgroepen en cliëntondersteuning

Bij het uitwerken van de visie dient ook aandacht te zijn voor kleine en specifieke doelgroepen. Hoe gaan de gemeenten bijvoorbeeld om met zorgmijders en mensen die geen inzicht hebben in hun eigen situatie of deze niet realistisch inschatten.

Hoe worden kleine en specifieke doelgroepen zoals mensen met een licht verstandelijke beperking en mensen met een psychische beperking van de juiste ondersteuning voorzien. Bekend is dat veel gemeenten niet of onvoldoende gebruik maken van de middelen voor de cliëntondersteuning in de GGZ die eerder zijn overgeheveld.

Een ander punt waarvoor de Wmo adviesraad aandacht wil vragen bij de visie vorming is de onafhankelijke cliëntondersteuning. Dit is voornamelijk voor bepaalde doelgroepen een taak van MEE, deze taak wordt met ingang van 2015 ook overgeheveld naar de gemeenten.

Wij adviseren u om nu te borgen dat onafhankelijke cliëntondersteuning blijft bestaan. Dit is noodzakelijk om de hulpvrager te helpen bij de verduidelijking van de hulpvraag. Het is belangrijk dat deze functie naast de wmo loket medewerker blijft bestaan om de cliënt onafhankelijk te kunnen ondersteunen. Inhoudelijke voorbeelden zijn te noemen waarom deze functie afwijkt van de werkzaamheden van de wmo loket ambtenaar, ook als deze werkt volgens het principe van de 'Kanteling'.

Ad C) financiële of inhoudelijke visie

De gemeenten worden 5% gekort op het budget wat nu voor de taken beschikbaar is. Opvallend hierbij is dat gemeenten bij monde van de VNG steeds hebben aangegeven dat zij het beter en goedkoper kunnen doen maar nu bij veel gemeenten het budget het uitgangspunt van beleid is.

De Wmo adviesraad roept de colleges en de gemeenteraden op om daadwerkelijk vanuit een visie deze overheveling aan te pakken en niet het budget als uitgangspunt te nemen. Zo is bekend dat in de achterliggende jaren de kosten enorm uit de hand zijn gelopen, omdat voor mensen die met enkele uren begeleiding per week hun leven op de rails kunnen houden hogere indicaties zijn aangevraagd omdat zorgaanbieders anders niet kostendekkend hun zorg kunnen leveren. Wij adviseren u om bij de overheveling vanuit een visie te werken en de uitdaging aan te gaan om daadwerkelijk vanuit een gekantelde visie de begeleiding voor deze groep kwetsbare burgers in te vullen.

Een punt dat in de loop van 2012 zichtbaar zal worden is het effect van de PGB maatregel. Door het ingrijpen van de rijksoverheid bestaat de mogelijkheid dat een groep burgers die hiervoor in aanmerking kwam nu naar de gemeente komt. De Wmo adviesraad erkent dat dit een financieel risico kan zijn en adviseert daarom om het financiële kader pas in de loop van dit jaar vast te stellen, zodat hiermee rekening kan worden gehouden.

De Wmo adviesraad adviseert om het budget dat voor de implementatie wordt ontvangen daadwerkelijk voor de overheveling in te zetten. Als dit budget effectief wordt ingezet kan het de voorbereiding van de gemeentelijke herindeling bevorderen in plaats van belemmeren.

De juistheid van data wordt als risico benoemd. Een dergelijk uitvoeringsaspect kan en mag voor een belangrijke overhevelingoperatie als deze geen excuus zijn voor een complete kanteling in doen en denken.

Ad D) vormgeving en invulling

De Wmo adviesraad adviseert om bij de visievorming en invulling van deze overheveling daadwerkelijk aandacht te geven aan specifieke vormen van ondersteuning zoals tijdelijk verblijf, of wat eerder logeeropvang heette. Deze vorm van zorg is voor veel ouders dé manier om even op adem te komen en voorkomt dat een kind vroegtijdig in een woonvoorziening moet worden opgenomen.

Een vraag die in de notitie nog niet wordt uitgewerkt is de rol van BOMO. Krijgt BOMO een monopoliepositie of wordt dergelijk werk aanbesteed?

Het thema „versterken sociale context, gemeenschappelijkheid”, zoals in de figuur genoemd, wordt in de tekst niet uitgewerkt. Het is van belang om ook hieraan duidelijk invulling te geven.

Bij de invulling van de ondersteuning wordt geadviseerd om mensen hun vormen van begeleiding zoals ze die nu kennen te laten houden, omdat voor veel mensen de continuïteit zorgt voor rust en veiligheid. Bij aanbesteding van vormen van ondersteuning wordt geadviseerd om aandacht te hebben voor:

- de visie en missie van de aanbieder
- de doelgroep(en) die zij kunnen bedienen
- de expertise van de aanbieder
- het huidige aanbod voor een doelgroep
- de locaties waar de begeleiding wordt aangeboden

- de kwaliteiten/competenties en diploma's van de uitvoerders
- Hoe wordt de kwaliteit gewaarborgd
- Hoe meet men kwaliteit
- het hebben van een klachtenreglement en een privacyreglement
- afspraken die worden vastgelegd in een zorgovereenkomst en zorgplan
- aandacht voor de mogelijkheid van doorgroeien naar een andere vorm van dagbesteding of arbeid
- het vervoer van de locatie naar de woning van de cliënt
- inspraak van cliënten in de keuze van de aangeboden begeleiding
- is er tussen aanbieders onderlinge samenwerking en wordt expertise van de ander erkent en uitgewisseld.

Wij spreken de wens uit dat u bij de verdere behandeling van deze notitie rekening zult houden met de door ons gemaakte opmerkingen en gegeven adviezen en zien uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

Wmo-Adviesraad Goeree-Overflakkee

Namens deze:

W.J. van der Kamp
Secretaris